

Олга Стојановић

Хедонизам јест канибализам

Двадесети век је потврђено био добра ескалације и врхунца модерног цивилизацијског хедонизма. Осим културолошких навика, култова, печата и либералистички интонираног процвата сваке „перверзије“ – и уметност је унеколико одисала хедонистичким жамором. Провокацијом, раскоши, скандалом и декаденцијом која још увек плаче за уживањем које се круни и нестаје.

Чини се да је баш тим поводом, у Паризу, престоници светлости, Золиних куртизана, али и намучених праља и сартровског отпора (мало)грађанштине – недавно одржан други по реду округли сто на тему КРИЗЕ ХЕДОНИЗМА, са позитивним предзнаком у односу на кризу и негативним у односу на „носталгично“ и жалобно испраћен хедонизам.

Ова потписница је, ономад, објавила напис о првој сесији Симпозијума о хедонизму, који је био закључен најпростијом и најординарнијом повељом о белом луку, чиме је, на ОНТИЧКОМ нивоу, скуп завршен – уз озбиљне припреме филозофа, естетичара, уметника, па и кулинара – за по-

тоњи који се усредсредило на ОНТОЛОШКИ приступ овој пошаст!

У својој уводној речи, млади филозоф са универзитета у Бордоу, ФРАНСОА ГАСКОЊ, аутор пригодног каталога, у слободном преводу „Никад се не поновио“ (мислећи на хедонизам), послао је следећу поруку: „На непрегледном пољу уживања, само су две удаљене особе: садист и људождер. Тешко је предвидети који ће којега усмртити...“

Окренимо се с разлогом двадесет првом веку, који је заправо крај сваког хедонизма. Само би наиван могао закључити да је у овом добу на снази поларна вредност згаслом хедонизму, „АСКЕТИЗАМ“ са својим значајкама. Напротив, кризом хедонизма замире и његов религијско-цивилизацијски сабрат, тај уздржавалачки порив за постојањем, које се не напаја споља. А то је, и родно место МИНИМАЛИСТИЧКЕ УМЕТНОСТИ, одговарајућег стила и погледа на свет.

Но, Србија (оправдано?) касни у сваком погледу, да је овде готово немогуће сагледати не само крај хедо-

низма, већ нас напротив засењује његов и даљи процват! Наравно, на разини вулгарног, те у парадоксалном звечању економске кризе.

Ни српско сиромаштво није допринело пољуљаности хедонистичког трона, нити је безнађе узнемирило српску (мало)грађанштину, барем у релативном свођењу хедонистичких порива на разумну меру. У Србији хедонизам и даље цвета као онтолошки појам и поглед на свет. Празничним расположењима ескалирао је као фалсификат традиције, где би се представници традиционалног култовања с правом могли огласити.

Машинерија која касни, али и скакуће у свим областима, производи убилачки фетиш краткотрајног и перио-

дичног уживања, као у култном филму „Велико ждрање“, у којем су четворица протагониста одлучили да се убију храном. Глобална метафора, па шта!

Да ли је у питању национална суицидалност? Уз (мало)грађанску потрагу за кулминацијом у строго контролисаном хедонизму, који ће засенити туђу, али и сопствену простоту?! Суицидалност се ободрује (мало)грађанском поруком „Великог ждрања“, погрешно учитаном.

Хедонизам, дакле, јесте канибализам, али и аутоканибализам, јер је најслађе уживање у конзумирању себе и других. Уз одговарајуће зачине, одличног промотера и још бољег менаџера.

